

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Landstinget. Nr. 43.

Fjerde Session.

33te Møde.

Tirsdagen d. 14. December.

(Fortf.)

Ordføreren (fortsat): Blev saaledes et lille Offer af Formuen i det Communale blandt Andet et Middel til at faste sig ind i en højere Virksomhed, i den store Statsphære, saa vilde det selvfølgelig være temmelig usikkert at sige: „naar vi vælge blandt de meest Formuende i Communen, maae de dog sørge for deres egen Fordeel“. Thi Tingen er ganske simpelt denne, at, naar samtlige eller de fleste Valgberettigede ellers vilde det, kunne de sagtens, som den høitærede Minister ogsaa har gjort gjældende, mellem de meest formuende Mænd finde Nogle, som af Overbeviisning, af en særegen Landsretning, ifølge Planer, som gaae ud paa noget Større i Forhold til Staten i det Hele, eller af nogenformhelst anden Grund have fastet sig ind i en Retning, der relativt ingenlunde er fordeeltigt for de Formuende i Communen.

En æret Landstingsmand, den Sde for 2den Kreds (Beutner), har imod den af os foreslaaede Censur gjort nogle Bemærkninger, der forekomme mig ret grebne ud af det praktiske Liv, og som jeg, ligesom da han tidligere havde den Godhed at yttre dem til mig, ogsaa idag her har hørt med stor Opmærksomhed. Han gjorde opmærksom paa, at, naar Arbeidspligten blev regnet blot som Pligt og ikke som præsteret, kunde den synes ligegyldig, og forsaavidt gjerne slettes ud; men at den, naar den stod der, vilde saae den eiendommelige Indflydelse, at Enkelte, saasom Skolelærere, Huuslærere, Invalider, Krøblinger osv., vilde blive satte paa en tredobbelte større Censur, nemlig tre Gange tre Mark, idet de ikke kunde komme til at have denne Arbeidspligt, ligesaa lidt som til at præstere den. Jeg skal gjerne

indrømme det Træffende i denne Bemærkning; det er en af de mindre Mangler, som ere ved Systemet. Og jeg vil oppebie at see et Udkast til et andet System, hvorved der ikke er deslige smaa Banfælsigheder. Imidlertid skal jeg dog bede om Tilladelse til at bemærke, at Noget lader der sig gjøre til at hæve den. Hvad Skolelærerne nemlig angaaer, da er det let at indsee, at de blive valgbare ved det foreliggende Forslag, og det er den Maade, hvorpaa de ville og nødvendigt maae og skulle komme til at udøve en betydelig Indflydelse paa vore communale Forhold. Det er forsaavidt ligegyldigt, hvad der rigtignok ikke alle vegne vil finde Sted, om de blive valgberettigede eller ikke; thi kun som valgbare kan det tænkes, at de kunne gjøre sig betydeligt gjældende i Communen. Hvad Invalider og Krøblinger angaaer, forekommer det mig, at, hvis de ellers ved Giftermaal, ved at erhverve Huus eller deslige, komme i en saadan Stilling i Communen, at hine 3 Dage paaligge dem, saa vilde den Tanke vist ligge saare nær, at, idet man fritog dem for Pligten, som dog ikke Loven fritager dem for, men blot er en Begunstigelse fra Communen, nægtede man dem derfor ikke den Berettigelse, som er knyttet til denne Forpligtelse.

Jeg tør nu maastee vende mig til det andet Hovedpunkt og hvad der i Henseende til samme er blevet gjort gjældende imod det af os foreslaaede, nærmest af min ærede Nabo tilvenstre (Wesfely). Han meente, at en dobbelt Valgret, — hvis jeg ellers forstod ham ret — var noget Uørt. Det kan jo nu rigtignok være meget vanskeligt at afgjøre, hvoreledes denne Paastand skal forstaaes. Noget Uørt i strengeste og egentligste Forstand kan den ærede Taler jo umuligt have meent. Men, dersom han mener, at den ikke under frie Forsatninger nogenlunde er forekommen,